

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

ข้อบทความ...หลักนิติธรรม กับ การคุ้มครองการนำเสนอข้อมูล
ข่าวสาร ของ สื่อมวลชน

จัดทำโดย นางสาวศทิพย์ ยิ้มละมัย
รหัส ๖๑๐๖๔๘

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๒
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

หลักนิติธรรม กับ การคุ้มครองการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน

ผู้เขียน นางแสงทิพย์ ยิ้มละมัย

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีการรับรู้ถึงความมีอยู่ และความสำคัญของหลักนิติธรรม ว่า การปฏิบัติหน้าที่ ของ รัฐสภาที่ดี คณะรัฐมนตรีที่ดี ศาล รวมทั้ง องค์การตามรัฐธรรมนูญ และ หน่วยงานของรัฐที่ดี จะต้องเป็นไปตาม “หลักนิติธรรม”

หลักนิติธรรม หรือ Rule of Law นี้ จะต้องใช้ควบคู่กันไปกับกระบวนการปกครองประเทศ ภายใต้อำนาจของ 3 เสาหลัก อันได้แก่ ฝ่ายตุลาการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้การอยู่ร่วมกันของประเทศชาติ ประชาชน และสังคม เป็นไปด้วยความผาสุก เรียบ ร้อย และ เกิดความเป็นธรรมตามหลักเกณฑ์ที่ว่า

1.การปกครองนั้นๆ จะต้องทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สินของประชาชน 2.มีการปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน 3.ยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 4.รักษาภาวะเยียบในสังคม ด้วยการสร้างกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในทางแพ่ง และ อาญา 5.ระบบการปกครองที่มาจาก 3 เสาหลักนี้ จะต้องปลอดภัยจากการคอร์รัปชั่น และ 6.อำนาจของรัฐ ภายใต้การปกครองโดยฝ่ายตุลาการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ควรเป็นไปอย่าง มีขอบเขตจำกัด เพื่อไม่ให้เกิดการรังแกประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสกว่า

หลักนิติธรรม ในการปฏิบัติราชการ จึงต้องใช้อำนาจ ของ กฎบัตรกฎหมาย กติกา และ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึง สิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนจนถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ เป็นสำคัญ

ในการนำเสนอบทความทางวิชาการภายใต้หัวข้อเรื่อง หลักนิติธรรม กับ การนำเสนอข้อมูล ข่าวสารของสื่อมวลชนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเผยความจริงบางด้านให้ได้ทราบว่าในทางปฏิบัติ หลัก นิติธรรม ที่ตราขึ้นเป็นกฎบัตรสำคัญนั้น ไม่อาจใช้เป็นกลไกการปกครองให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็น ธรรม และผาสุกได้ หากบรรดาผู้มีอำนาจรัฐ ขาดจิตสำนึก

อย่างไรก็ตาม บทความทางวิชาการนี้ ถือเป็นข้อมูลและผู้เขียน ในฐานะสื่อมวลชน มีโอกาสได้ ประสบพบเจอกับตนเอง จึงไม่ประสงค์ให้มีการเผยแพร่ออกไปเพื่อการอื่น นอกจาก เพื่อให้เป็น ประโยชน์ต่อการศึกษา และ ตัวอย่างหนึ่ง ของ การปล่อยยให้คนไม่ดีเข้ามาปกครองประเทศ และ ใช้ อำนาจ นั้นๆ ไปในทางที่เรียกว่า A Buse of Power : การใช้อำนาจในทางที่ผิด

ข้อมูลผู้เขียน นางแสงทิพย์ ยิ้มละมัย ปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน ตำแหน่งบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

โดยเหตุที่ผู้เขียนประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์มาเป็นเวลานานกว่า 38 ปี หลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยได้เข้าทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวการเมือง ของ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นเวลา 12 ปี

ก่อนจะย้ายมาทำหน้าที่ เป็น บรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ จนล่วงเข้าปีที่ 26 โดยมีผู้สื่อข่าวประจำกระทรวงเศรษฐกิจ และหน่วยงานเกี่ยวข้องที่ต้องรับผิดชอบในจำนวน 18 คนด้วยกัน จึงทำให้มีโอกาสได้รับรู้การทำงานของผู้มีอำนาจในกระทรวงเศรษฐกิจหลายแห่ง

ในบรรดากระทรวง ทบวง กรมเหล่านี้ มีกระทรวงหนึ่ง ที่ผู้สื่อข่าวรายงานให้ ทราบถึงความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออก ข้อกำหนดใหม่ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง กับ การให้ใบอนุญาตโรงงานฉบับใหม่เข้ามาอยู่เนืองๆ ว่า

ผู้มีอำนาจกำกับดูแลงาน ของ กระทรวงอุตสาหกรรมในช่วงก่อนการรัฐประหาร ของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) นั้น

มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางมิชอบหลายประการ

อาทิ มีการออกกฎเกณฑ์เพิ่มเติม ในการขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานซ้ำซ้อนจากข้อกำหนดเดิมที่กรมโรงงานอุตสาหกรรม ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการให้ใบอนุญาตอยู่ พร้อมๆ กัน ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษเพื่อกลับกรองการอนุมัติคำขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานขึ้นอีกชั้นหนึ่งด้วย

คณะกรรมการพิเศษชุดดังกล่าว มีปลัดกระทรวงเป็นประธาน มีสถานที่ทำงาน และ รับใบคำขออนุญาตที่จัดตั้งขึ้นใหม่ที่ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกำหนดให้ ผู้ประสงค์ยื่นคำขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงงาน ต้องผ่านคณะกรรมการพิเศษชุดนี้ก่อน จากเดิมที่เคยขอใบอนุญาตผ่านกรมโรงงานอุตสาหกรรม

กรณีเช่นนี้ทำให้เกิดข้อกังขาขึ้นมากมาย และเป็นที่มาให้หลายฝ่ายต้องเข้าไปตรวจสอบเรื่องนี้อย่างจริงจังในเวลาต่อมา

ในช่วงต้นของการกักตุนคำขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานที่เรียกกันสั้นๆ ว่า “ใบ รง.4” นี้มีกระแสข่าวกระเส็นกระสายออกมาจากเจ้าของและผู้ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภทที่ให้ข่าวกับผู้สื่อข่าวประจำกระทรวง หากแต่ร้องขอไม่ให้มีการเปิดเผยนามว่า...

พวกเขาถูก “ดอง” คำขอ “ใบ รง.4” ซึ่งมีทั้งคำขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานใหม่ คำขอย้ายโรงงานเก่าไปตั้งยังพื้นที่ใหม่ และ คำขอเพื่อย้ายโรงงานที่มีอยู่เดิมออกไปอีก หลังจากที่มีคำสั่งซื้อสินค้าเข้ามาเพิ่มมากขึ้น

กระแสข่าวนี้เริ่มแพร่สะพัดมากขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นของการถูกเรียกเก็บค่าใบอนุญาตจากเจ้าของ และ ผู้ประกอบกิจการในภาคอุตสาหกรรมที่เสนอคำขอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิเศษฯ

บ้างก็ว่ามีการเรียกเงินเป็นเงินจำนวนประมาณ 1 ล้านบาท ต่อ ใบอนุญาต 1 ใบ หากเป็น ใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการขอจัดตั้งโรงงานผลิตไฟฟ้าที่มีกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าสูง ก็อาจถูก เรียกเก็บค่าใบอนุญาตสูงถึงใบละ 1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็นต้น

เจ้าของ หรือ ผู้ประกอบการกิจการรายได้ ปฏิเสธไม่จ่ายค่า“ใบ รง.4” ให้แก่ผู้มีอำนาจขณะนั้น ใบคำขอที่ว่านี้ ก็จะถูกเก็บใส่ลิ้นชักเป็นการ “ดอง” เรือไว้

เมื่อมีการเก็บ “ใบ รง.4” ไว้เป็นระยะเวลาเนิ่นนานขึ้นเรื่อยๆ เสียงเรียกร้องจำนวนมากจากเจ้าของธุรกิจ และผู้ประกอบการจึงดังขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันก็มีสื่อมวลชน และ หนังสือพิมพ์ หลายฉบับหันมาให้ความสนใจกับกระแสข่าวนี้

หน้าข่าวเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็เช่นเดียวกัน ที่จับเอากระแสข่าวนี้มาเป็น ประเด็น และ เข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับรู้

อย่างไรก็ตาม ขาวยิ่งถูกตีให้ดังเท่าไร กลับกลายเป็นหอกทิ่มแทงเจ้าของ และผู้ประกอบการที่ยื่นคำขอไป พวกเขาจึงปิดปาก และเก็บตัวมากขึ้น

กระนั้นก็ตาม หลายรายหันไปใช้ช่องทางกรรงเรียนผ่านสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย(ส.อ.ท.) และ คณะกรรมการร่วมภาค เอกชน(กกร.) 3 ฝ่าย ประกอบด้วย สภาอุตสาหกรรม แห่ง ประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทยเพื่อขอให้รัฐบาล ยื่นมือเข้าไป ตรวจสอบ

แม้นายกรัฐมนตรีขณะนั้น จะสั่งการให้มีการตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาโดยให้มีการเร่งรัด ออก “ใบ รง.4” ให้เร็วขึ้น

แต่ด้วยเหตุผลความจำเป็นที่ต้องรักษาเสถียรภาพของพรรคร่วมรัฐบาลด้วยกันไว้ นายกรัฐมนตรี จึงไม่สามารถล่วงลึกเข้าไปถึงปัญหาที่แท้จริง หรือ ตรวจสอบว่า อะไร คือ ต้นเหตุ แห่ง ปัญหานี้ และ จริงหรือไม่ที่ผู้ประกอบการ ถูกเรียกเก็บค่าใบอนุญาต จัดตั้งโรงงานซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ โดยรวมของประเทศ

เมื่อคำสั่งของนายกรัฐมนตรีไม่เป็นผล การ “ดอง” คำขอ “ใบรง.4” จึงยังคงดำเนินต่อไป จนกระทั่ง มีคำขอ “ใบ รง.4” ที่ถูกเก็บใส่ลิ้นชักในจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ เฉพาะโรงงานน้ำตาลทั่วประเทศ มีผู้ยื่นคำขอย้าย และ ขยายกว่า 40 คำขอที่ไม่ได้รับการอนุมัติ

ทั้งนี้กระทรวงอุตสาหกรรม ให้เหตุผลที่ยังไม่ยอมอนุมัติให้ผู้ยื่นคำขอ “ใบ รง.4” ทั้งหลาย ไปทำการขอใบอนุญาตก่อสร้างโรงงานให้เสร็จสิ้นก่อน กระทรวงอุตสาหกรรมจึงจะอนุมัติ “ใบ รง.4” ให้

ในขณะที่ผู้ประกอบการร้องเรียนกลับไปว่า การขอใบอนุญาตก่อสร้าง ย้าย หรือขยายนั้น มีขั้นตอนที่ยุงยากกว่ามาก และ หน่วยงานรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ออกใบอนุญาตอีกด้าน ก็ไม่ได้ พยายามหาทางช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจการให้เกิดประโยชน์ภาคผล ต่อการผลิต ในระบบเศรษฐกิจของประเทศแต่อย่างใด

หากแต่กลับทำให้เกิดอุปสรรคมากมายซึ่งส่งผลเสียต่อการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประเทศชาติ และ คนไทย

กรณีดังกล่าวทำให้มีเจ้าของ และ ผู้ประกอบการโรงงานน้ำตาลขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศ ตัดสินใจยื่นเรื่องฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรม และชนะคดี จนในที่สุด กลุ่มบริษัทน้ำตาลในเครือของเขาก็ได้รับ “ใบ รง.4”

กระนั้น ก็ตาม ก็ยังไม่มีเจ้าของ และ ผู้ประกอบการรายอื่น กล้านำเรื่องขึ้นฟ้องร้องต่อศาล ด้วยเกรงว่า อาจเกิดการกลั่นแกล้งจากนักการเมืองผู้มีอำนาจในเวลาต่อมาได้

ผู้เขียนซึ่งมีโอกาสได้พบปะแหล่งข่าวมากหน้าหลายตา และในเวลาเดียวกันก็มีโอกาสเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ ทำให้ได้รับทราบเรื่องราวความเป็นไปของสังคมในช่วงเวลานั้นๆ ไปด้วย

ช่วงเวลาดังกล่าว ผู้เขียนซึ่งเข้าอบรมกับ สถาบันวิทยากรพลังงาน(วพน.) ของ กระทรวงพลังงานในรุ่นที่ 3 ได้รับทราบถึงความเดือดร้อนของเจ้าของ และ ผู้ประกอบการกิจการโรงงาน รวมถึง โรงไฟฟ้าที่ตั้งคำถาม กับ วิทยากรผู้อบรมในห้องเรียนบ่อยๆ ครั้งว่า เมื่อใด “ใบ รง.4” และ ใบอนุญาตตั้งโรงไฟฟ้า ของ พวกเขาจะได้รับการอนุมัติ แต่กระนั้นก็ไม่ผู้ใดให้คำตอบได้

ในฐานะสื่อมวลชน ผู้เขียนได้นำประเด็นความเดือดร้อน ของ ผู้ประกอบการที่ได้รับความเดือดร้อนไปเขียนลงในข่าวและคอลัมน์ ของ หน้าเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐหลายครั้งหลายครา ในเวลาเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้รับผิดชอบ ของ กระทรวงอุตสาหกรรม ชี้แจงประเด็นที่เป็น ข้อกังขา คาคใจด้วย

แต่โดยเหตุที่กระทรวงอุตสาหกรรมไม่ประสงค์จะทำการชี้แจงแถลงไข และเลือกใช้วิธีการฟ้องร้องเพื่อปิดปากแทน

การทำหน้าที่สื่อมวลชน เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ พฤติการณ์ที่ ส่อไปในทางมิชอบข้างต้น จึงต้องยุติลง โดยมีนักการเมืองผู้กุมบังเหียนอยู่เบื้องหลัง สั่งให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ยื่นฟ้องหมิ่นประมาท พร้อมเรียกค่าเสียหาย 50 ล้านบาทต่อผู้เขียน

นอกจากนี้ ในขั้นตอนของการไกล่เกลี่ย โจทก์ในฐานะผู้ฟ้องร้อง ยังพยายามสร้างบรรยากาศที่ทำให้จำเลยผู้ถูกฟ้อง ไม่สามารถรายงานข่าวตามสภาพความจริง เกี่ยวกับพฤติการณ์ดังกล่าว ของ โจทก์ที่ยังคงปฏิบัติการ “เก็บดอง” เรื่องการขออนุญาต “ใบ รง.4” อย่างต่อเนื่องได้อีก

ขณะที่ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยที่ศาลตั้งขึ้น พยายามร้องขอให้ผู้เขียน กลับไปเขียนข่าวที่เป็น คุณต่อโจทก์ หรือ สัมภาษณ์โจทก์ในทิศทางที่ทำให้โจทก์ หายโกรธเคือง และหรือ ให้ผู้เขียนนำ กระเช้าดอกไม้ไปมอบให้โจทก์ที่กระทรวง เสมือนเป็นการญาติดีต่อกัน เป็นต้น

โดยปกติการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนจะต้องไปทำการสัมภาษณ์ผู้ถูกกล่าวหาเพื่อให้ได้ มีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริง และคำครหาต่างๆ อยู่แล้ว แต่โจทก์ไม่ให้เวลา และ โอกาส แก่ ผู้เขียนเพื่อนัดสัมภาษณ์โจทก์ได้เลย

ในช่วงเวลาเช่นนั้น ผู้เขียนรับรู้ได้ด้วยตนเองว่า ตำแหน่งทางราชการของโจทก์“ใหญ่โต”จนกระทั่งผู้เขียนซึ่งเป็นเพียงนักหนังสือพิมพ์คนหนึ่ง มีสภาพคล้ายบุคคลไร้ค่าของสังคม ซึ่งตรงกันข้ามกับความเชื่อเดิมๆ ที่ว่า...

การปฏิบัติหน้าที่ ตามวิชาชีพสื่อมวลชนอย่างตรงไปตรงมา เพื่อบอกเล่าประชาชนให้รับรู้ ว่าใครกำลังสร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติ และ ประชาชนบ้างนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ควรจะทำอีก เพราะไม่ได้ประโยชน์อันใด ไม่มีใครคุ้มครอง ซ้ำร้ายกว่านั้นโจทก์ยังคงกระทำพฤติกรรม ดังว่า ได้ต่อไป โดยไม่มีผู้ใดสามารถทัดทานได้

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียน ยังคงยึดมั่นว่า เมื่อได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณชนดังกล่าวไป ตามหน้าที่แล้ว และเชื่อมั่นว่า สิ่งที่ทำนั้นถูกต้องมีหลักฐานอ้างอิงได้ว่ามิได้เป็นการใส่ร้ายป้ายสี หรือ หมิ่นประมาทให้ผู้มีอำนาจในการออก “ใบ รง.4” เกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง เกียรติภูมิ หากแต่เป็นการรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

ในที่สุดผู้เขียน ในฐานะบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจที่ต้องรับผิดชอบกับการตีพิมพ์ข่าวต่างๆ ลงในหน้าเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จึงแจ้งต่อผู้ทำหน้าที่ใกล้เคียงที่ศาลตั้งขึ้นว่าขอผู้คดีในชั้นศาล

โดยเหตุเพราะมีพยานบุคคลหลายปาก และพยานหลักฐานที่หนังสือพิมพ์หลายฉบับ ได้นำเรื่องราวดังกล่าวไปตีพิมพ์เผยแพร่

โจทก์จึงเบี่ยงเบนประเด็นไปเป็นการขอลดโทษเป็นการส่วนตัวกับผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้เขียนซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เพื่อขอให้ปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เขียน ในฐานะบรรณาธิการข่าวเศรษฐกิจ

พร้อมๆ กับตั้งเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินคดีกับผู้เขียนออกไปเรื่อยๆ จนกระทั่ง ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียน ปฏิเสธที่จะดำเนินการตามคำขอของโจทก์

และ ในท้ายที่สุด โจทก์จึงยินยอมถอนฟ้องไป

ไม่นานต่อจากนั้น ก็เกิดการปฏิวัติรัฐประหารขึ้น โดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ(คสช.) ซึ่งต่อมา คสช.ได้มีคำสั่งให้กระทรวงอุตสาหกรรมเร่งรัดออกใบอนุญาต หรือ “ใบ รง.4” โดยเร็ว

ทั้งนี้ก็เพื่อไม่ให้เกิดการสะดุดหยุดชะงัก ของ ภาคการผลิตในอุตสาหกรรมซึ่งล้วนแต่กระทบต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจประเทศ

บทสรุป

มีผู้คนจำนวนมากไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยเฉพาะนักหนังสือพิมพ์ว่ามีหน้าที่ต้องติดตาม ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และ เอกชนที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศชาติ และประชาชนอย่างไร

หลายครั้งที่สื่อมวลชน พยายามทำหน้าที่ของตนอย่างตรงไปตรงมา ด้วยการชี้ให้เห็นพฤติกรรมอันมิชอบของผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ หรือ แม้แต่ ภาคเอกชนที่อาจดำเนินธุรกิจที่เอารัดเอาเปรียบประชาชน

แต่สื่อมวลชน กลับไม่มีเครื่องมือใดๆ ในการปกป้องการทำหน้าที่ของตน หากแต่กลับตกเป็นเหยื่อ หรือ จำเลย ในคดีฟ้องร้อง และเรียกค่าเสียหาย จากการหมิ่นประมาท โดยมิได้มีผู้ใด ให้ความช่วยเหลือ หรือรับรู้ว่า สื่อมวลชนได้รับผลกระทบใดๆ ตามมาบ้าง

แม้ว่าการทำหน้าที่นั้นๆ จะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ หรือ สามารถหยุดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศชาติ และประชาชนได้ก็ตาม

ดร.วีรพงษ์ รามางกูร นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส ของ ประเทศไทย มักจะเขียนบทความว่ากล่าวตักเตือนสื่อมวลชนทั้งนักหนังสือพิมพ์ โจรทักซ์ และวิทยุหลายครั้งด้วยถือว่า เคยเป็นอาจารย์สอนวิชานิติศาสตร์ในหลายมหาวิทยาลัยว่า...

สื่อไม่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง ทั้งที่ถือเป็นหน้าที่ ในขณะที่มีความรู้ และประสบการณ์รอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปประเทศ หรือ ในการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ

ทั้งนี้ ดร.วีรพงษ์ มิได้รับรู้ว่า สื่อมวลชนหลายคน จากหลายสำนักที่ทำการวิพากษ์วิจารณ์นโยบายรัฐบาลอย่างตรงไปตรงมานั้น

ได้ถูกนักการเมือง ผู้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอันมิชอบ รวมถึงผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ ฟ้องร้องกล่าวหาในคดีหมิ่นประมาท บ้างก็ถูกเรียกตัวเข้าไปปรับทัศนคติ มารอบแล้ว รอบเล่า บางสื่อ ถึงขั้นถูกคำสั่งให้ยุติการดำเนินรายการเป็นระยะเวลา 1 - 2 สัปดาห์ เพื่อเป็นการตักเตือน

อีกด้านหนึ่ง **นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์** ออกมาแนะนำรัฐบาลให้สร้างกลไกคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่ออกมาแฉเรื่องราวเกี่ยวกับการทุจริตประพฤตินิชอบ

โดยเฉพาะเมื่อการทุจริตคอร์รัปชัน ลดลงในอัตราส่วนที่ต่ำมาก แม้จะไม่มีนักการเมืองเข้ามา มีอำนาจปกครองประเทศแล้วก็ตาม

แต่ก็กลับพบว่า ข้าราชการนั่นเอง ที่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชันกันอย่างรุนแรง

พฤติกรรมที่ส่อไปในทางมิชอบเหล่านี้ ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะการให้ใบอนุญาตจัดตั้งโรงงาน หรือ “ใบ รง.4” ตามข้อเขียนข้างต้นเท่านั้น หากแต่เกิดขึ้นมากมายในหลายโครงการ

แม้แต่ในโครงการช่วยเหลือผู้ยากไร้ของกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ก็ยังพบว่า มีข้าราชการทั้งในส่วนกลาง และ ส่วนท้องถิ่นมากกว่า 56 จังหวัด ทุจริตเงินงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ผู้ยากไร้

เช่นเดียวกับการพบทุจริตกรณีเงินทอนวัด ของ คณะกรรมการมหาเถรสมาคม ซึ่งหากสื่อมวลชนไม่ร่วมมือกันเพื่อเข้าไปค้นหา และตรวจสอบติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเอามานำเสนอประชาชนอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

เรื่องราวเหล่านี้ก็อาจหายเข้ากลีบเมฆไปได้ง่ายๆ เหมือนหลายๆ เรื่องที่ผ่านมา

โดยเฉพาะเมื่อหลายต่อหลายเรื่องเหล่านั้น ไม่สามารถตามหาใบเสร็จรับเงิน มาแสดงให้เห็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชนได้ว่า นั่น คือ เงินที่ได้มาโดยการทุจริตประพฤติมิชอบ

บทความข้างต้นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญการปกครองประเทศ จะบัญญัติให้ ฝ่ายตุลาการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ใช้ “หลักนิติธรรม” เป็นเครื่องมือในการปกครองประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สินแก่ประชาชน

ทำให้การอยู่ร่วมกันของประเทศชาติ ประชาชน และสังคม เป็นไปด้วยความผาสุก เรียบร้อย และเกิดความเป็นธรรมตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวไว้ว่า...

การปกครองนั้นๆ จะต้องปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐาน ของ ประชาชน รับฟังความคิดเห็นของประชาชน รักษากฎระเบียบในสังคมด้วยการ สร้างกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ และทำให้การปกครองภายใต้ผู้มีอำนาจฝ่ายต่างๆ ต้องปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

ที่สำคัญ ผู้มีอำนาจในฝ่ายต่างๆ จะต้องดำเนินนโยบายในการปกครองประเทศให้เป็นไปอย่างมีขอบเขตจำกัด เพื่อไม่ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งใช้อำนาจนั้นๆ สามารถรังแกประชาชน หรือ ผู้ที่ต่ำต้อยด้อยโอกาสมากกว่าตนได้นั้น

ฉันใด ก็ฉันนั้น ในทางปฏิบัติจริง จะพบว่า “หลักนิติธรรม” ไม่สามารถช่วยให้บรรดา สื่อมวลชน ไม่ว่าจะในสาขาใด ได้รับความเป็นธรรมจากการทำหน้าที่ของตนได้ตามสิทธิขั้นพื้นฐานในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สำคัญอันเป็นสิ่งพึงมีพึงได้ และพึงรับรู้ข่าวสารได้อย่างที่ควรจะเป็นภายใต้สิทธิเสรีภาพตามวิชาชีพที่สื่อควรจะมี

โดยเฉพาะในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐในแต่ละฝ่ายได้

ในการเรียกร้องให้รัฐบริหารปกครองประเทศอย่างโปร่งใส และมีธรรมาภิบาลซึ่งหมายความว่า สื่อ และประชาชนทุกฝ่ายสามารถตรวจสอบนโยบาย และการทำงานของรัฐบาล หรือ องค์กรปกครองฝ่ายต่างๆ ได้นั้น

เอาเข้าจริงๆ ก็ไม่สามารถใช้ปฏิบัติได้กับสื่อ และประชาชนฝ่ายต่างๆที่มีความเห็นแตกต่าง
ไปจากรัฐบาล และผู้มีอำนาจในการบริหารปกครองประเทศได้

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นในยุคสมัยใดของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยครึ่ง
ใบ อนาธิปไตยที่เลือกเอาแต่คนที่คิดว่าดีกว่าเข้ามาเป็นผู้บริหารปกครองประเทศ หรือ แม้แต่ในระบบ
เผด็จการทหาร ก็ตาม

เพราะเมื่อใดที่สื่อมวลชน หรือประชาชนลุกขึ้นมาเขียน หรือพูดความจริง เขาก็จะได้รับการ
ปฏิบัติที่กลายเป็นการตอบโต้ในลักษณะต่างๆ กลับไป ตามความรุนแรงที่มีมากน้อยของข้อเขียน
หรือข้อความในคำพูดนั้นๆ ที่ทำให้เกิดการตรวจสอบบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลนั้นๆ ตามมา

หาก “หลักนิติธรรม” ไม่สามารถค้ำจุนการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชนได้

การจัดระเบียบสังคม ปฏิรูปประเทศ หรือจับคนเข้าสู่กรอบ ของ การประพடுத்தชอบ ปฏิบัติชอบ
เพื่อร่วมกันต่อต้านพฤติกรรมฉ้อฉล เช่น การทุจริตคอร์รัปชันซึ่งเป็นตัวถ่วง ทำลายระบบเศรษฐกิจ
ประเทศปีละหลายแสนล้านบาท

ก็ย่อมจะไม่ประสบความสำเร็จ และยังคงเป็นวงจรอุบาทว์เก่าๆ ที่วนเวียนกลับมาทำลาย
ประเทศชาติซ้ำแล้วซ้ำเล่าต่อไป

บรรณานุกรม

บทความในหนังสือพิมพ์

ข่าวพาดหัวจากหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ วันที่ 14 ต.ค.2556 นายกษัตินั่งเร่งออกไป รง.4

ข่าวในโซเชียลมีเดีย

อุตุฯเร่งให้ประเภทกิจการไม่ต้องขอใบรง.4 <https://www.dailynews.co.th/economic/328172>
14 มิ.ย. 2558

ผื่นกเอกชนแก้ออกใบ "รง.4" ช้า <https://www.posttoday.com/market/news/216006> 13 เม.ย.
2556

กรอ. เล็งแก้ปัญหาขอใบอนุญาต รง.4 : INN News <https://www.innnews.co.th/shownews/show?newscode=481552> 22 ก.ย. 2556

เพิ่มกรรมการช่วยคัดกรองใบ รง.4 สร้างความโปร่งใสมีประสิทธิภาพ - ไทยรัฐ <https://www.thairath.co.th/content/342474> 3 พ.ค. 2556 05:00.

"KSL-มิตรผล" เฮ! กรมโรงงานแจก รง.4 โรงงานน้ำตาลที่เลยแล้ว เผยแพร่วันที่ 1 ธ.ค.
2527 20:14:00 <https://mgronline.com/business/detail>

บทความในหนังสือพิมพ์

เรื่อง "การคาดการณ์เหตุการณ์ทางการเมือง" โดย ดร.วีรพงษ์ รามางกูร ใน นสพ.มติชน
รายวัน ตีพิมพ์วันที่ 22 มี.ค.2561

สารสนเทศจาก Google serce

ความหมายของหลัก นิติธรรม และ นิติรัฐ [oknation.nationtv.tv/blog/ThaiLaw Firm/2008/10/02/entry-12](http://oknation.nationtv.tv/blog/ThaiLawFirm/2008/10/02/entry-12) ต.ค. 2551

หลักนิติธรรมคืออะไร? โดยคอลัมน์นิสต์ชื่อ โกวิท วงศ์วรวัฒน์ <https://www.matichon.co.th>
25 ก.พ. 2559

บทความจากหนังสือ

หลักนิติธรรม ของ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในหลักสูตร "หลักนิติธรรมเพื่อ
ประชาธิปไตย" (นธป.) รุ่นที่ ๖